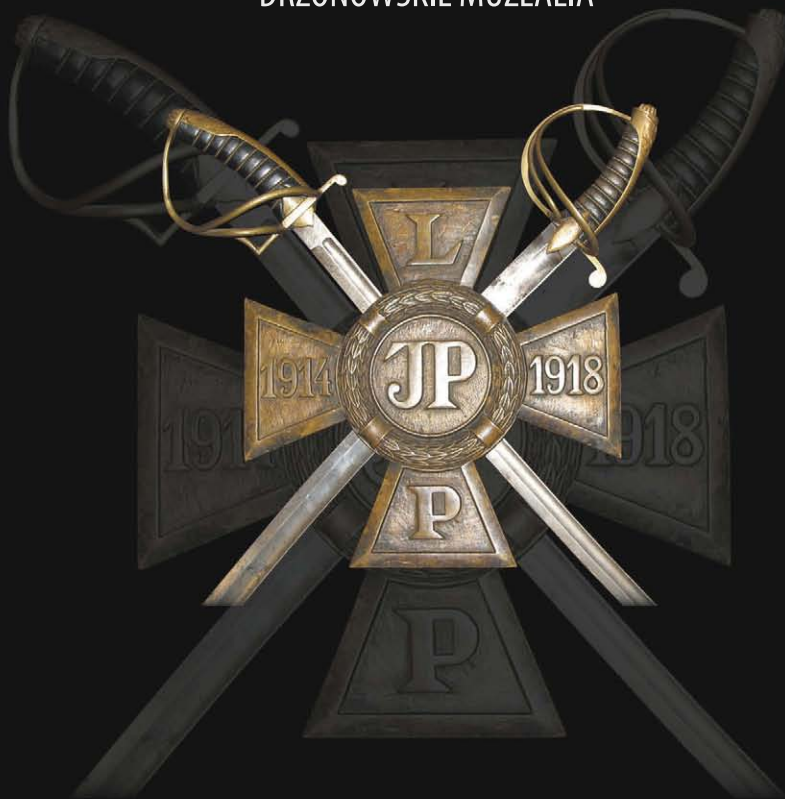

Wybić się na niepodległość...

1914 - 1921

DRZONOWSKIE MUZEALIA

Lubuskie
Warte zachodu

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Projekt „Święto Odzyskania Niepodległości w Lubuskim Muzeum Wojskowym współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” – mały projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Instytucja Zarządzająca PROW na lata 2007-2013 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Instytucja odpowiedzialna za treść: Lubuskie Muzeum Wojskowe w Zielonej Górze z/s w Drzonowie

O muzeum

Lubuskie Muzeum Wojskowe w Zielonej Górze z siedzibą w Drzonowie to placówka muzealna, która gromadzi, opracowuje naukowo i udostępnia zwiedzającym muzealia wojskowo-historyczne.

W chwili obecnej zbiory liczą 3500 muzealiów. Zgromadzone eksponaty pochodzą z okresów od średniowiecza do czasów współczesnych i prezentowane są na czterech salach ekspozycji stałych znajdujących się w XIX-wiecznym, klasycystycznym pałacu, który jest siedzibą placówki.

Ozdobą muzeum jest kolekcja ciężkiego sprzętu wojskowego zlokalizowana w przypałacowym założeniu parkowym oraz w pawilonie ekspozycyjnym. W skład kolekcji wchodzi - często unikatowe - pojazdy wojskowe, transportery opancerzone, czołgi, artyleria, elementy fortyfikacyjne, a także samoloty i helikoptery.

Jednak Lubuskie Muzeum Wojskowe to nie tylko zwiedzanie. Jako pierwsze muzeum w regionie zorganizowaliśmy Europejską Noc Muzeów, która dziś obok pikników rodzinnych jest jedną z wizytówek naszej placówki. Muzealna oferta to również pakiety edukacyjne, dostosowane do różnych grup wiekowych, gwarantujące przeżycie przygody oraz przyswojenie solidnej dawki wiedzy.

Pełna informacja o działalności muzeum znajduje się na naszej witrynie internetowej www.muzeum.drzonow.eu. Zawsze świeże wiadomości z życia placówki znaleźć można również na portalu społecznościowym facebook, pod adresem [www.fb.com/lmwdrzonow](https://www.facebook.com/lmwdrzonow).

Zapraszamy

Szanowni Czytelnicy

Z wielką przyjemnością oddajemy do Państwa rąk muzealne wydawnictwo poświęcone zbiorom Lubuskiego Muzeum Wojskowego w Zielonej Górze z/s w Drzonowie związanym z okresem walk o odzyskanie niepodległości na początku XX wieku.

Dzień 11 listopada ustanowiono Świętem Niepodległości dopiero ustawą z 23 kwietnia 1937 roku, czyli prawie 20 lat po odzyskaniu niepodległości i do czasu wybuchu II wojny światowej święto obchodzono zaledwie dwa razy – w roku 1937 i 1938. Podczas okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1944 świętowanie było niemożliwe. W roku 1945 władze komunistyczne świętem państwowym uczyniły dzień 22 lipca – datę podpisania Manifestu PKWN, jako Narodowe Święto Odrodzenia Polski. Święto obchodzone 11 listopada zostało przywrócone przez Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej IX kadencji w 1989 roku pod zmienioną nazwą: Narodowe Święto Niepodległości. W tym dniu Polska oddaje też hołd marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, spoczywającemu w krypcie pod Wieżą Srebrnych Dzwonów w podziemiach Katedry Wawelskiej.

W naszym wydawnictwie chcielibyśmy przedstawić Państwu najważniejsze muzealia związane z walką o odzyskanie niepodległości oraz te związane z kultywowaniem pamięci o marszałku Józefie Piłsudskim, a także bohaterach tychże walk. W informatorze znajdą Państwo liczne eksponaty: broń palną i białą, elementy wyposażenia żołnierskiego, odznaczenia. Mamy nadzieję, iż informator ten zachęci Państwa do osobistego i częstego kontaktu z Lubuskim Muzeum Wojskowym i jego cennymi zbiorami.

Życzę Państwu ciekawej lektury oraz refleksyjnego i radosnego świętowania Narodowego Święta Niepodległości, zapraszam także do Lubuskiego Muzeum Wojskowego.

Piotr Dziedzic

Trudna droga do niepodległości

„Cały naród, wojsko całe i państwo polskie obchodzi wielką, radosną uroczystość. Na placach stolicy, miast i miasteczek odbywają się wspaniałe defilady i przeglądy wojsk, wszystkie ulice pełne ludzi, okna i balkony obwieszone chorągwiami, wszędzie gwar ludzki, pełno wszędzie uciechy i wesela”. Tak 11 listopada 1928 roku obchodzono dziesiątą rocznicę odzyskania Niepodległości. Z tej okazji ówczesne Ministerstwo Spraw Wojskowych wydało książeczkę edukacyjną „Dlaczego świętujemy dziesiątą rocznicę odzyskania Niepodległości 1918-1928”, której fragment otwiera niniejszy artykuł.

Dzień 11 listopada niemal od zarania II Rzeczypospolitej uważano za wyjątkowy. Dla uczczenia daty przekazania przez Radę Regencyjną Józefowi Piłsudskiemu władzy wojskowej, organizowano msze za ojczyznę, defilady i rewie wojskowe, a w Belwederze odbywało się wręczanie Orderu Virtuti Militari. Już po przewrocie majowym ustanowiono dzień ten wolnym od pracy, a Marszałek Piłsudski corocznie odbierał w stolicy wojskową defiladę. W 1937 roku, a więc w dwa lata po śmierci Marszałka, Sejm ustanowił państwowe obchody Święta Odzyskania Niepodległości. Podtrzymując marszałkowską tradycję, święto ustalono właśnie na 11 listopada, choć data nie wszystkim przypadła do gustu.

Echa tamtych sporów pobrzmiewają i dziś. Problem z ustaleniem dokładnej daty wyrwania się Polski z zaborczego uścisku wynika z faktu, iż nie był to jednorazowy akt, a długi proces zapoczątkowany wybuchem I wojny światowej, w której po przeciwnych stronach barykady stanęły państwa uczestniczące w rozbiorach Polski: Niemcy i Austro-Węgry po stronie państw centralnych oraz Rosja po stronie Ententy. Wojenny teatr frontu wschodniego rozgrywał się na ziemiach polskich, a polscy obywatele licznie wcieleni zostali do armii zaborczych. Tylko w 1914 r. zmobilizowano półtora miliona Polaków. Polacy od chwili wybuchu wojny podejmowali próby organizacji formacji wojskowych, które miały stać się zalążkiem przyszłego wojska polskiego. Na terenie zaboru austriackiego już w 1914 roku stworzono słynne Legiony Polskie, które walczyły u boku c.k. armii przeciw wojskom rosyjskim.

Wobec wykrwawiania się armii obu stron w zacieklej i bezsensownej wojnie okopowej, która pochłaniała setki tysięcy ludzkich istnień, priorytetowa stała się sprawa powołania nowego rekruta. Niemcy i Austro-Węgry, po zajęciu terenów zaboru rosyjskiego, postanowiły wykorzystać rezerwy mobilizacyjne w postaci Polaków mieszkających na terenach Królestwa Kongresowego. W tym celu

wydały wspólną proklamację powołującą państwo polskie pod protektoratem Niemiec – słynny akt 5 listopada 1916 roku. Na jego mocy powołano Tymczasową Radę Stanu (namiastkę rządu) oraz Polską Siłę Zbrojną (niem. Polnische Wehrmacht) podporządkowaną armii Cesarstwa Niemieckiego, która - w nigdy niezrealizowanych założeniach - liczyć miała nawet kilkaset tysięcy żołnierzy. Człon PSZ miały stanowić doświadczone w bojach Legiony Polskie.

Jednak najważniejszym skutkiem aktu 5 listopada było zaistnienie sprawy polskiej na arenie międzynarodowej. W odpowiedzi car Mikołaj II wydał rozkaz oznajmujący utworzenie zjednoczonej Polski w unii z Imperium Rosyjskim, zaś z żołnierzy armii rosyjskiej wydzielono I Korpus Polski. Zapowiedź utworzenia państwa polskiego znalazła się w przemówieniu prezydenta Stanów Zjednoczonych Woodrowa Wilsona do Senatu, a następnie w jego programie pokojowym. W czerwcu 1917 roku Francja wydała dekret formujący na jej terytorium armię polską, słynną dziś Błękitną Armię generała Hallera (zwaną tak od charakterystycznego koloru francuskiego munduru).

Niewątpliwie rok 1916 był przełomowym dla sprawy polskiej, a jego symbolikę podkreśla pojawienie się pierwszej po ponad stuletniej przerwie polskiej broni – szabli, z czasem ochrzczonej mianem wzoru 1917. Szabla ta stała się regulaminowym orężem tworzonego Wojska Polskiego oraz drugą - po austriackiej - szablą, którą dzierżył w swoich rękach Józef Piłsudski.

Odrodzenie się w pełni niezależnego państwa polskiego umożliwiła jednak przede wszystkim klęska wszystkich trzech państw zaborczych. Rosja wycofała się z wojny po wybuchu rewolucji październikowej. Z początkiem listopada 1918 roku skapitulowały Austro-Węgry, co doprowadziło do upadku monarchii i rozpadu państwa. Ogarnięte rewolucją i wyczerpane wojną Niemcy proklamowały 9 listopada upadek cesarstwa i powstanie republiki, a dwa dni później zawarte zostało zawieszenie broni w słynnym wagonie kolejowym w Compiègne.

Bezwarunkowa kapitulacja Niemiec, powrót Józefa Piłsudskiego do Polski i objęcie przez niego władzy wojskowej, a także porozumienie z niemiecką Radą Żołnierską o rozbrojeniu stacjonujących na terenie kraju oddziałów i opuszczeniu terytoriów Polski, uświadomiły Polakom historyczną chwilę i wprawiły w stan euforii. Wymienione tu wydarzenia z dnia 11 listopada 1918 roku sprawiły, że z czasem uznano tę datę za moment odrodzenia się wolnej Polski. Wybór z pewnością nie należał do łatwych, gdyż nie brakowało w tym okresie zwrotnych wydarzeń. Wymienić tu można choćby ogłoszenie przez Radę Regencyjną

niepodległości Polski już 7 października 1918 roku, czy przejęcie przez tę Radę zwierzchnictwa nad Polską Siłą Zbrojną 12 października.

Przed odradzającym się państwem polskim stawał ogrom wyzwań. Należało przecież na nowo wytyczyć granice, zorganizować całą administrację i wojsko. Nie brakowało też zagrożeń: na rubieżach kraju toczyły się walki - Ukraińcy zajęli Lwów, Czesi szykowali się do zajęcia Śląska Cieszyńskiego, bolszewicy stali już w pobliżu Grodna i Wilna, Niemcy nie chcieli ustąpić w sprawie Gdańska, Wielkopolski i Śląska. Polska w pierwszych trzech latach odzyskania bytu państwowego, była w stanie niemal permanentnej wojny.

Problemem był brak umundurowania, broni i zakładów zbrojeniowych dla formowanego Wojska Polskiego. Podstawę wyposażenia wojskowego stanowiła, więc broń przejęta z magazynów byłych państw zaborczych oraz zdobytą w trakcie rozbrajania niemieckich formacji wojskowych. Polacy naprędce dokonywali również zakupów przede wszystkim od Włochów i Węgrów. Mozaikę uzbrojenia dopełnił powrót do kraju, w czerwcu 1919 roku, Błękitnej Armii, dobrze uzbrojonej we francuski sprzęt wojskowy. Latem tego samego roku w struktury Wojska Polskiego wcielono także zwycięską Armię Wielkopolską generała Józefa Dowbor-Muśnickiego. Słusznie, więc nazywano ówczesną Polskę „zbrojownią z całej Europy”.

Tak wyekwipowane wojsko musiało w latach 1919-1921 stawić czoła armii bolszewickiej, stwarzającej realne zagrożenie dla niepodległości kraju. Symbolem wojny jest dziś wielkie polskie zwycięstwo odniesione w Bitwie Warszawskiej w sierpniu 1920 roku znanej również, jako „Cud na Wiśle”. Kończący konflikt Traktat Ryski z marca 1921 był jednym z ważniejszych wydarzeń ustalających granice II Rzeczypospolitej, które oparte zostały na wynikach zabiegów dyplomatycznych, działań zbrojnych (m. in. wojna polsko – bolszewicka, zajęcie Wilna) oraz powstań śląskich i Powstania Wielkopolskiego. Młode państwo polskie zdało swój pierwszy egzamin, zapewniając sobie blisko dwadzieścia lat niezależności.

KATALOG ZBIORÓW

Wojciech Kossak
Dolac et Charitas - Polski Czerwony Krzyż
1915
Wydanie w drukarni Kłopoty, Warszawa, 1915, 147

Wojciech Kossak, *Opatrywanie rannego legionisty* (druk barwny, 1915 r.).

Powiększenie krzyża Legionów Polskich z datą 1914-1918 oraz inicjałami JP (Józef Piłsudski), mosiądz patynowany, 1918 r.

Ozdobna plakietka mosiężna z wizerunkiem Marszałka Józefa Piłsudskiego, l. 30. XX w.

Popiersie Marszałka (od 1920 r.) Józefa Piłsudskiego, mosiądz patynowany (producent T. Robak, Warszawa, 1935 r.).

Gipsowe studium Pomnika Czynu Legionowego w Kielcach odsłoniętego 2 października 1938 r. Projekt pomnika przedstawił Jan Raszka - krakowski artysta, rzeźbiarz, legionista.

Legitymacja Związku Legionistów Polskich nr 13448 wystawiona na Mieczysława Kolasieńskiego i podpisana przez Walerego Sławka - Prezesa ZLP w latach 1924-1936. Związek powołany został 30 maja 1918 r. i miał skupiać byłych żołnierzy Legionów Polskich J. Piłsudskiego, ich rodziny, a także wszystkie osoby identyfikujące się z szeroko rozumianą ideą czynu niepodległościowego.

Patent nr 1006 Odznaki Pamiątkowej Wojsk Wielkopolskich wystawiony w październiku 1921 r. dla ochotnika Józefa Niespodzianego z 4. Pułku Strzelców Wielkopolskich (kompania gołaniecka).

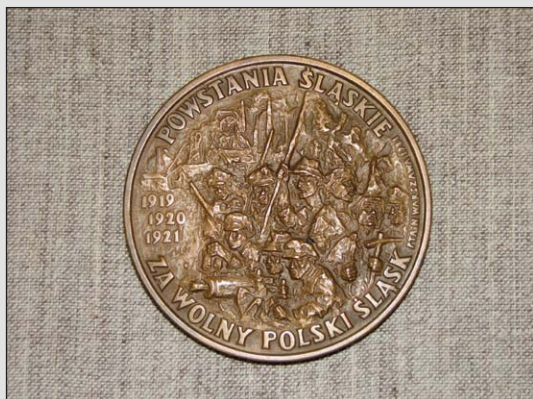
Medal artystyczny „Stanisław Taczak – pierwszy dowódca Powstania Wielkopolskiego”. Medal wydany w Poznaniu w 1984 r. przez Sekcję Numizmatyczną PTNiA.

Medal artystyczny „Niepodległość Polski 11 listopada 1918 r.” Medal ze stopu metali, srebrzony o śr. 80 mm.

Medal artystyczny „Powstanie Wielkopolskie 1918-1919”. Medal ze stopu metali, patynowany o śr. 80 mm.

Medal artystyczny „Powstania Śląskie 1919, 1920, 1921”. Medal ze stopu metali, patynowany o śr. 80 mm.

Odznaka pamiątkowa 1. Kompanii Kadrowej ustanowiona przez Marszałka J. Piłsudskiego i 6 sierpnia 1921 r. nadana przez niego wszystkim żołnierzom „kadrówki” oraz uczestnikom patrolu Beliny, którzy 6 sierpnia 1914 r. weszli na teren Królestwa Kongresowego. Prawo do jej noszenia miało 149 żołnierzy. Odznaka jednoczęściowa o śr. 39 mm wykonana w tombaku srebrzonym. Producent Wiktor Gontarczyk, Warszawa.

Odznaka II Brygady Legionów zw. Żelazną została ustanowiona w 1916 r. Nadawana była przede wszystkim żołnierzom na froncie, a także uczestnikom bojów w Karpatach, Besarabii i na Wołyniu.

Krzyż II Kompanii Szturmowej (Starckiej) z uchwytem i z czarną wstążką.

Odznaka pamiątkowa „Pierwszej Załogi Obrony Lwowa” w wersji z uchwytem i z amarantowo-niebieską wstążką. Odznaka o wym. 50 mm x 40 mm, jednocześnie wykonana z mosiądzu i patynowana.

Medal Miejskiej Komendy Straży Ludowej „Za Waleczność w Powstaniu Wielkopolskim” (wersja z wieńcem), z uchwytem i z zieloną wstążką.

Krzyż Walecznych ustanowiony 11 sierpnia 1920 r. przez Radę Obrony Państwa celem wynagradzania czynów męstwa i odwagi wykazanych w boju. Nadawano go nie tylko za wojnę polsko-bolszewicką, ale także za męstwo i odwagę żołnierzy polskich formacji zbrojnych I wojny światowej, Powstania Wielkopolskiego, powstań śląskich. W wyjątkowych przypadkach przyznawany był osobom cywilnym współdziałającym z armią czynną. Można go było nadać czterokrotnie.

Hełm francuski wz. 1915 „Adrian” używany przez żołnierzy Armii Polskiej we Francji gen. Józefa Hallera, I Korpusu Polskiego w Rosji, piechotę WP w wojnie polsko-bolszewickiej.

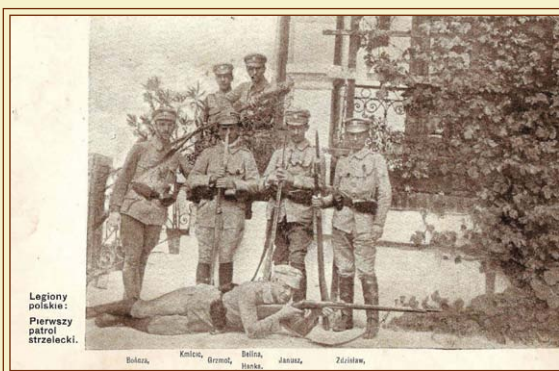

Hełm niemiecki wz. 1916 używany licznie w czasie działań wojennych w 1920 r. (szczególnie na południowym odcinku frontu), w czasie obrony Lwowa, w Powstaniu Wielkopolskim i powstaniach śląskich.

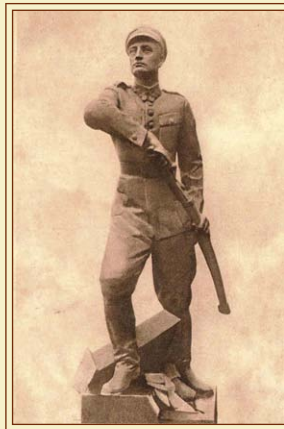

Wigilia w ziemiance.
Grafika Zofii Plewińskiej.

Legiony polskie. Pierwszy patrol strzelecki, ułańska siódemka Beliny. Grupa ta była zaczątkiem kawalerii II Rzeczypospolitej, a jej członkowie stanowili potem kwiat polskiego wojska. Na zdjęciu: Władysław Prażmowski „Belina” – dowódca zwiadu, Janusz Głuchowski „Janusz”, Antoni Jabłoński „Zdzisław”, Zygmunt Karwacki „Bończka”, Stefan Kulesza „Hanka”, Stanisław Skotnicki „Grzmot”, Ludwik Skrzyński „Kmicic”. Zdjęcie wykonane na ganku dworu w Goszycach, 3 sierpnia 1914 roku.

Szkoła oficerska Polskiej Organizacji Wojskowej, 1916 r.
Pocztówka wydana nakładem Komitetu Budowy Pomnika Poległych Peowiaków.

Płk. Leopold Lis-Kula, urodzony w roku 1896. Zginął śmiercią bohaterską 7 marca 1919 r. w wieku 23 lat, w walce z Ukraińcami o Torczyn.
Po śmierci mianowany pułkownikiem.

*Fot. T. Langier, Nad Nidą. Zdjęcie z serii
Od Nidy do Bugu. Pocztówka wydana
nakładem Naczelnego Komitetu
Narodowego Na Cele Legionów.*

*Komendant Piłsudski przyjmuje defiladę. Pocztówka wydana nakładem Komitetu Budowy Pomnika
Poległych Peowiaków.*

Batalion Polskiej Organizacji Wojskowej, 1917 r. Na czele Komendant Okręgu kpt. Stefan Pomarański. Pocztówka wydana nakładem Komitetu Budowy Pomnika Poległych Peowiaków.

Komendanci Okręgów Polskiej Organizacji Wojskowej, 1917 r. Pocztówka wydana nakładem Komitetu Budowy Pomnika Poległych Peowiaków.

Kawalerowie Virtuti Militari ze służby w Polskiej Organizacji Wojskowej, 1921 r. Pocztówka wydana nakładem Komitetu Budowy Pomnika Poległych Peowiaków.

Fot. T. Langier, Przejście przez Nidę. Z serii W Ziemi Lubelskiej. Pocztówka wydana nakładem Naczelnego Komitetu Narodowego Na Cele Legionów.

Kolumna marszowa na ćwiczeniach, 1917 r. Konno Wojsznar-Opieliński, na czele kompanii czołowej Jan Łepkowski, z boku T. Słoński. Pocztówka wydana nakładem Komitetu Budowy Pomnika Poległych Peowiaków.

Kopia miękkiej rogatywki wojsk Powstania Wielkopolskiego z sukna w kolorze feldgrau z wypustkami w barwie broni (piechota) z metalowym orłem wojsk wielkopolskich i treflem w barwie ochronnej.

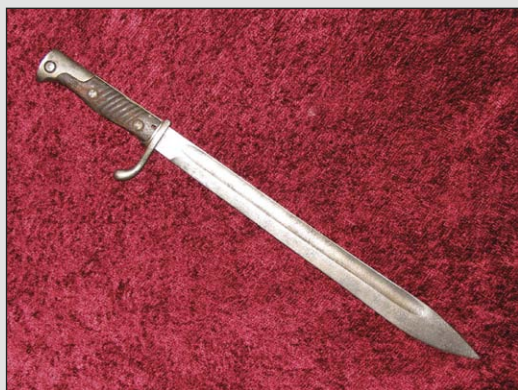
Stalowe strzemiona austriackie z przeł. XIX/XX w.

Austriacki bagniet podoficerski wz. 1895 z płaskim zboczem do karabinu Mannlicher wz. 1895 „spolszczony” poprzez nałożenie na drewnianą okładzinę rękojeści metalowego orła legionowego.

Francuski bagniet wz. 1886/93 do karabinu Lebel wz. 1886/93 i Berthier wz. 1907/15. Polskie oznaczenie wzoru u góry rękojeści świadczy o używaniu go przez Wojsko Polskie.

Niemiecki bagniet wz. 1898/05 nowego typu (neuer Art) do karabinu Mauser wz. 1898 (Simson & Co. Suhl, 1915 r.). Bagniet produkowany w dużej ilości i używany głównie w piechocie, w której począwszy od 1915 r. zastępował bagnety wz. 1898. Broń na wyposażeniu Polskiej Siły Zbrojnej, żołnierzy Powstania Wielkopolskiego, powstańców śląskich, Wojska Polskiego po 1918 r.

Kindżał pułmientczikow wz. 1907 tzw. bebut (wersja skrócona) obsługi ciężkich karabinów maszynowych (Fabryka Broni Złatoust, 1913 r.) Używany w armii carskiej do końca I wojny światowej i w polskim Legionie Puławskim w latach 1914-1917.

Rosyjska szabla (szaszka) wz. 1881 tzw. dragonka (Fabryka Broni Złatoust). Na stanie uzbrojenia kawalerii Legionu Puławskiego 1914-1917, I Korpusu Polskiego w Rosji oraz Wojska Polskiego po 1918 r.

Austriacka szabla wz. 1904 szeregowego kawalerii używana przez kawalerię legionową (oficerowie nosili oficerską odmianę tej szabli zawsze z polskim temblakiem). W szable tego wzoru uzbrojeni byli ułani 2. pułku szarżujący rosyjskie stanowiska pod Rokitną w czerwcu 1915 r.

Polska szabla wz. 1917 oficera piechoty przeznaczona dla oficerów wszystkich broni oprócz artylerii, kawalerii i taborów. „Siedemnastki” to pierwsze po rozbiorach szable noszące miano polskich tj. wykonane przez rodzimych wytwórców i dla polskich żołnierzy.

Podporucznik Władysław Obrębski z Polskiej Siły Zbrojnej (Polnische Wehrmacht) z szablą wz. 1917 oficera piechoty z temblakiem.

Polska szabla wz. 1917 oficera kawalerii przeznaczona dla oficerów artylerii, kawalerii i taborów. Szable tego wzoru były na stanie uzbrojenia sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918-1922.

Polska szabla wz. 1917 szeregowego kawalerii. Wprowadzona została do uzbrojenia Wojska Polskiego w 1919 r.

Francuski rewolwer Lebel wz. 1892 (Manufacture d'armes de Saint-Etienne, 1892-1915). Broń sześcioprowadzająca na amunicję kal. 8 mm x 27 używana w Armii Polskiej we Francji gen. J. Hallera i na początku lat 20. XX w., m.in. w czasie wojny polsko-bolszewickiej.

Rosyjski rewolwer Nagant wz. 1895 (Tulskij Orużejnyj Zawod Pietra Wielikowo, 1913 r.). Broń siedmioprowadzająca na amunicję kal. 7,62 mm x 38R używana w Wojsku Polskim w latach 1918-1923 m.in. w I Korpusie Polskim gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego oraz 5. Dywizji Strzelców Polskich na Syberii.

Niemiecki pistolet samopowtarzalny Mauser C 96 (Waffenfabrik Mauser Oberndorf am Neckar). Magazynek na 10 naboju kal. 7,63 mm x 25. Broń noszona w drewnianej kaburze, która mogła służyć jako przystawna kolba do strzelania z ramienia. Zasięg skuteczny ognia (z dostawioną kolbą) 200 m. Mauser C 96 stanowił etatowe uzbrojenie polskich formacji wojskowych tworzonych w Rosji.

Niemiecki pistolet powtarzalny Parabellum 08 (Deutsche Waffen- und Munitionfabriken, 1915 r.). Magazynek na 8 naboí kal. 9 mm x 19. Broń na wyposażeniu powstałej w 1917 r. Polskiej Siły Zbrojnej (Polnische Wehrmacht), żołnierzy Powstania Wielkopolskiego, powstańców śląskich.

Francuski karabin Lebel wz. 1886/93 (Manufacture d'armes de Saint-Etienne?) Magazynek rurowy na 8 naboí kal. 8 mm x 50R. Pierwsza na świecie konstrukcja, w której zastosowano amunicję o zmniejszonym kalibrze i z prochem bezdymnym. Karabin na wyposażeniu organizowanej od czerwca 1917 r. Armii Polskiej we Francji oraz w Wojsku Polskim w latach 1918-1921.

Rosyjski karabin wz. 1891 (Imperatorskij Tulskij Orużejnyj Zawod, 1897 r.) Broń pięciopstrzałowa na amunicję kal. 7,62 mm x 54R. Broń celna, dobrze wyważona, łatwa w obsłudze i odporna na zanieczyszczenia. Podstawowy karabin carskiej piechoty, a także etatowe uzbrojenie polskich formacji wojskowych w Rosji.

Austriacki karabin Mannlicher wz. 1895 (Österreichische Waffenfabrik-Gesellschaft Steyer). Broń pięciopstrzałowa na amunicję kal. 8 mm x 50R. Niezły karabin o smukłej sylwetce i dobrze wykończony z dwutaktowym zamkiem zwiększającym szybkostrzelność. Używany przez piechotę legionową oraz Wojsko Polskie w latach 20. XX w.

Austriacki karabinek Mannlicher wz. 1895 (Österreichische Waffenfabrik-Gesellschaft Steyer). Broń pięciopstrzałowa na amunicję kal. 8 mm x 50R. Karabinek dobrze wykończony, składny o wysokiej szybkostrzelności. Mała masa broni skutkowała dużym odrzutem w trakcie strzelania, co z kolei przekładało się na jej słabą celność. Używany w Legionach Polskich przez kawalerię, saperów i łączność.

Niemiecki karabin Mauser wz. 1898 (Waffenfabrik Danzig, 1917 r.). Broń pięciopstrzałowa na amunicję kal. 7,92 mm x 57. Doskonałej jakości długa broń palna – jeden z najnowocześniejszych i najlepszych pod względem technicznym w owym czasie systemów broni strzeleckiej. Karabin na wyposażeniu Polskiej Siły Zbrojnej – formacji wchodzącej w latach 1917-1918 w skład armii niemieckiej, zorganizowanej w miejsce rozwiązanych po kryzysie przysięgowym Legionów Polskich. Używany także w Powstaniu Wielkopolskim i w czasie powstań śląskich. Karabiny i karabinki Mauser wz. 1898 decyzją Rady Wojennej z czerwca 1921 r. wybrane zostały jako podstawowa broń indywidualna dla żołnierzy Wojska Polskiego.

Święto Odzyskania Niepodległości w Lubuskim Muzeum Wojskowym

Drzonowskie muzeum oraz Stowarzyszenie Rowerem Do Przodu już po raz drugi, będą organizatorami rajdu rowerowego dla uczczenia Narodowego Święta Niepodległości. W 2013 roku grupka entuzjastów, skrzyknięta głównie dzięki promocji internetowej, wzięła udział w I Rajdzie „Rowerowa Niepodległa”. Tym razem, dzięki wsparciu uzyskanemu przez naszą placówkę z unijnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, nasz rajd nabierze odpowiedniej oprawy i będzie częścią obchodów dnia 11 listopada w Lubuskim Muzeum Wojskowym.

Ideą organizowanego rajdu jest radosne i aktywne uczczenie, tego ważnego narodowego święta, co oddaje hasło wydarzenia: „patriotyzm, sport, tradycja”. Rajd wyruszy z Placu Bohaterów w Zielonej Górze o symbolicznej godzinie 11:11. Grupę cyklistów, ulicami miasta, a następnie przez wsie Wilkanowo, Słone, Buchałów do Drzonowa, poprowadzi muzealny transporter opancerzony BTR-152! Zachęcamy wszystkich do zaopatrzenia się w biało-czerwone akcenty ubioru. Wśród uczestników zostanie rozdanych 100 szt. nakładek na szprychy z biało-czerwoną flagą.

Po dotarciu na miejsce, będzie czas na gorący posiłek z charakterystyczną dla muzeum wojskową grochówką. Następnie dla wszystkich gości, zorganizowane zostanie widowisko historyczne odtwarzające wydarzenia, na pamiątkę których ustanowiono święto. Symbolicznego znaczenia nabierze muzealna ekspozycja stała „Żołnierz polski 1914 – 1945”, gdzie prezentujemy muzealia związane z okresem walki o niepodległość i granicę II Rzeczypospolitej, z której jesteśmy tak dumni. Tego dnia muzeum będzie czynne w godzinach 10:00 – 16:00, wstęp oczywiście wolny. Zapraszamy!

Projekt, skład: Bimex, Zielona Góra
Autorzy:
Piotr Dziedzic: Wstęp
Tadeusz Blachura: Katalog zbiorów
Błażej Mościpan: Trudna droga do niepodległości
Zdjęcia: Tadeusz Blachura
Zdjęcia archiwalne: Zbiory Lubuskiego Muzeum Wojskowego

Lubuskie Muzeum Wojskowe w Zielonej Górze z/s w Drzonowie

Instytucja Kultury Powiatu Zielonogórskiego
66-008 Świdnica, Drzonów 54
www.muzeum.drzonow.eu; www.fb.com/lmwdrzonow
mail: sekretariat@muzeum.drzonow.eu
tel. 68 321 18 56; fax: 68 321 18 29